

Conferința națională

“Lecții învățate în cadrul procesului elaborării în parteneriat a Planurilor Regionale de Acțiune pentru Ocupare și Incluziune Socială”

**Organizată în cadrul proiectului de asistență tehnică PHARE 2003
“Sprijin pentru MMSSF în vederea creșterii capacității de elaborare și implementare a politicilor de ocupare și pregătirea pentru EDIS”**

Discurs prezentat de domnul Gheorghe BARBU, ministrul muncii, solidarității sociale și familiei

Doamnelor și domnilor,

Obiectivul conferinței de astăzi este acela de a purta discuții privind lecțiile învățate într-un nou exercițiu de planificare a politicilor de ocupare a forței de muncă. Pe parcursul acestei conferințe, se vor analiza primele rezultate obținute în elaborarea **planurilor regionale de acțiune pentru ocuparea forței de muncă și incluziune socială (PRAO)**. Nu trebuie scăpat din vedere faptul că aceasta este o primă încercare, care se cere continuată și amplificată. În orice caz, ea reprezintă, în același timp, **un demers decisiv pentru o nouă abordare a politicilor privind piața muncii din România.**

Într-adevăr, țara noastră se pregătește pentru o altă realitate, pentru noi provocări, pentru a oferi rezolvări noi la probleme noi.

Aderarea la Uniunea Europeană, care, sper eu, va avea loc în ianuarie 2007, reprezintă mult mai mult decât intrarea într-o nouă alianță, ea este o provocare pentru societatea noastră.

După cum se știe, în ultimii ani, am fost preocupați de rezolvarea problemelor legate de transpunerea “acquis-ului comunitar”, pregătindu-ne astfel să facem față unor standarde ridicate în diferite domenii. Deși sunt provizoriu închise, diferitele capitole de negociere, parte a procesului de aderare la

Uniunea Europeană, pe măsură ce semnalele de alertă din cadrul Rapoartelor de Monitorizare s-au transformat, din stegulețe roșii în galbene, devenind, apoi, verzi, este clar că adevăratele provocări abia acum urmează.

Vom adera la o Uniune care și-a propus să devină economia cea mai avansată din lume, cu rate înalte de ocupare și coeziune socială.

Știm cu toții că în prezent avem o economie de tranziție, care a înregistrat niveluri ridicate de creștere economică datorită politicilor macroeconomice eficiente și ritmurilor înalte ale investițiilor și creșterii economice. Dar, pe de altă parte, se resimte, încă, presiunea puternică exercitată de restructurarea din industria grea și de subocuparea din agricultură. Sectorul serviciilor este în expansiune, și se dezvoltă din ce în ce mai mult ramurile industriale moderne, în acest mod creându-se noi locuri de muncă.

Politica de ocupare a forței de muncă trebuie să susțină procesul de restructurare, anticipând tendințele de perspectivă și sprijinind procesul de revenire a șomerilor pe piața muncii.

Ca și alte țări aflate în tranziție, România va traversa o perioadă în care creșterea economică va trebui susținută prin politici active complementare pe piața muncii, în vederea obținerii unor rate înalte de ocupare a forței de muncă și utilizării maximale a capitalului uman.

Din această perspectivă, aderarea la UE reprezintă mai mult decât un simplu proiect politic. Va fi un proces care va schimba la modul real viețile cetățenilor români. Ne putem întreba cum?

În primul rând, **UE ne va susține eforturile de dezvoltare.** Ne vom dezvolta economia, vom construi infrastructuri, și vom dezvolta potențialul uman, în parteneriat și cu asistență financiară din partea Uniunii Europene. Fondurile UE ne vor sprijini. După cum se știe, pentru Fondurile Structurale și

de Coeziune, vom beneficia de un pachet financiar de aproape 17 miliarde euro până în anul 2013.

În spiritul parteneriatului, **este de responsabilitatea noastră să găsim calea cea mai eficientă de utilizare a acestor fonduri pentru economia și societatea românească.**

Pentru aceasta se elaborează Cadrul Național Strategic de Referință.

În același scop, secretarul de stat Valer Bindea și directorul general Cristina Iova au primit responsabilitatea de a elabora și negocia Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane. Acest program va fi un instrument cheie al politicii de ocupare a forței de muncă. Implicând atât fonduri UE, cât și contribuție națională, Programul Operațional pentru 2007-2013 cu o propunere de alocare financiară de aproximativ 3,5 miliarde euro, va fi un instrument strategic și financiar pentru susținerea strategiei europene de ocupare a forței de muncă în România.

Spre deosebire de alte instrumente, resursele UE înseamnă mult mai mult decât obținerea unor fonduri suplimentare.

Împreună cu partenerii noștri din Europa, procesul de elaborare și implementare a politicilor se aplică într-o manieră nouă, care va face istorie. La Bruxelles, i se spune “metoda deschisă de coordonare”. S-ar putea numi, mai degrabă, “colaborare între parteneri egali în beneficiul Europei și al europenilor”.

Fiecare stat membru este angajat într-un proces de reformă urmărind crearea unor piețe mai funcționale, promovarea ocupării și creșterii economice. Implementăm acest proces la nivel național, respectând opțiunile naționale specifice, în contextul monitorizării permanente. Putem învăța atât din greșelile, cât și din succesele celorlalți. Putem testa ce modele funcționează, în ce domeniu și unde.

“Domnul Lisabona” – iată un alt concept folosit la Bruxelles - greu de înțeles pentru cei care nu sunt obișnuiți cu acest limbaj. A fi “Domnul Lisabona” înseamnă a fi responsabil cu coordonarea Programului Național de Reformă. În România, „Domnul Lisabona” este domnul secretar de stat Ciocănea de la MIE. Programul elaborat de el va fi monitorizat în fiecare an de către toți partenerii și de către Comisia Europeană.

Ministerul Muncii își aduce propria contribuție la acest raport. Unul dintre domeniile Programului Național de Reformă se referă la respectarea liniilor directoare în domeniul ocupării forței de muncă, care sunt de cea mai mare importanță.

Permiteți-mi să enunț aceste linii directoare în acest cadru:

- 1) Implementarea politicilor de ocupare a forței de muncă cu scopul de a promova ocuparea deplină, creșterea calității și productivității muncii, și întărirea coeziunii sociale și teritoriale;
- 2) Promovarea unui mod de abordare a ocupării pe toată durata vieții active a persoanelor;
- 3) Asigurarea unei piețe inclusive ale muncii pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile;
- 4) Îmbunătățirea modului în care sunt puse de acord cererea și oferta pe piața muncii;
- 5) Promovarea flexibilității, combinată cu siguranța ocupării, și reducerea segmentării pieței muncii;
- 6) Susținerea unei ocupări prietenoase prin dezvoltarea de politici salariale și de stabilire a altor costuri privind forța de muncă stimulative;
- 7) Dezvoltarea investițiilor în capitalul uman;

8) Adaptarea sistemelor de educație și formare profesională ca răspuns la noile cerințe de la locul de muncă.

Consider că toată lumea este de acord cu logica acestor linii directoare. Marea problemă o reprezintă modul în care le vom putea implementa.

Experții din cadrul proiectului Phare 2003 despre care discutăm astăzi vor prezenta rezultatul muncii depuse, adăugând o nouă dimensiune instrumentelor de care dispunem pentru planificarea politicilor. De acum încolo va trebui să ținem seama și de **dimensiunea regională în ceea ce privește planificarea ocupării forței de muncă**. Problemele de ocupare a forței de muncă nu au aceeași intensitate și caracteristici pe întregul teritoriu al țării. Problemele diferite necesită rezolvări diferențiate, de la regiune la regiune. Aceasta este, de fapt, așteptarea noastră legată de contribuția PRAO.

Instrumentele de planificare sunt necesare, dar se dovedesc a fi folositoare doar în măsura în care ele devin reale pentru beneficiari. Știm cu toții foarte bine, că și cele mai frumoase planuri pot ascunde realități dramatice. Acesta este motivul pentru care eu acord importanță răspunsurilor la întrebări precum “cine se va ocupa cu realizarea acestora?”, “cum pot măsurile concrete ajunge la persoane și beneficiari reali?”. Măsurile sociale care există doar pe hârtie și în rapoartele birocratice, de fapt nu există în realitate!

De aceea acord o importanță **atât de mare aspectului implementării**.

În România există o politică activă privind piața muncii și instituții specializate care să o implementeze, în special Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. ANOFM trebuie să acționeze ca un catalizator reunind eforturile actorilor implicați pe piața muncii, pentru utilizarea eficientă a resurselor. În acest scop, ANOFM trebuie să conlucreze cu agenții specializate, cu societatea civilă, cu partenerii sociali, cu toți cei interesați să ajute la depășirea problemelor din domeniul ocupării.

Văd în planificarea politicii de ocupare la nivel regional o nouă șansă pentru implicarea tuturor celor care se simt angajați în combaterea șomajului și a excluziunii sociale. Abordarea regională o consider un suport și un exercițiu de sprijinire a parteneriatelor orientate spre o implementare descentralizată.

Un alt aspect pe care aș dori să-l menționez, este legat de acțiunile derulate cu sprijinul asistenței tehnice a experților din cadrul proiectului Phare, de organizare a unor întâlniri lunare pregătitoare pentru **stabilirea unui model românesc de parteneriat de ocupare și incluziune socială.** La nivelul fiecăreia dintre cele opt regiuni vom dezvolta un **pact regional de ocupare și incluziune socială.** În același timp se fac și primele demersuri pentru constituirea a 13 parteneriate locale de ocupare. ([link parteneriate regionale și locale](#))

În cadrul acestor pacte și parteneriate vor conlucra prefecturile, agențiile regionale de dezvoltare, agențiile județene de ocupare a forței de muncă, inspectoratele școlare, alte servicii sectoriale publice, parteneri sociali, societatea civilă.

Aceasta reprezintă o schimbare majoră în modul de aplicare a măsurilor de ocupare și de aceea ne străduim să conferim un statut legal și susținere tehnică și organizatorică noilor pacte regionale ocupare și incluziune socială, precum și parteneriatele locale de ocupare.

Consider că lecțiile ce pot fi învățate din marile schimbări de politică cu care ne confruntăm în procesul aderării la Uniunea Europeană sunt acelea care se referă la un viitor mai bun. Europa și România vor reuși în parteneriat în ceea ce întreprind.

Consider că vom putea să răspundem pozitiv provocării referitoare la obținerea unei asistențe financiare mai mari, a unui nou exercițiu de planificare a politicii, ca și a unei noi abordări a implementării.

Dar consider și că acest lucru este posibil numai dacă dezideratul de astăzi devine realitate prin eforturile noastre comune.

Vă mulțumesc.